

Hisingsparken är Göteborgs största park. Den innehåller de flesta naturtyper, men dominerande vegetationstyp är hållmarks- och tallskogstyper. Det finns våtmarksområden i form av Slätta Damm och Gunnes-torps mosse. I norra delen av Hisingsparken ligger Kättilsröds gård som drivs i 4H-regi. Här kan man umgås med djur som kaniner, getter och hästar. Parken är en idrottsin-fluerad park med bl. a. bollplaner, en ishall och klubbstugor. Här finns också ett natur- rum med grillplats och vindskydd.

”S A Hedlunds park”

Den ursprungliga parken var mindre än den är idag. S A Hedlund, chefredaktör för Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning, köpte 1857 Bjurslätts gård för att använda som sommarställe. Gården bestod av 15 ha åkermark samt utmarker i bergen. På mar- ken byggde även Hedlund ett sommarresidens till sin son. Redaktör Hedlund avled år 1900 och 1928 bestämdes att hans park skulle bli tillgänglig för allmänheten. Hedlund satte sin prägel på parken, vilket man fortfarande kan se i form av fruktträd, spaljéer mm. Hedlund tyckte heller inte om de kala hållmarker som utmarken mestadels bestod av, vil- ket innebär att han engagerade nästan tusen skol- barn för att plantera igen de kala hållmarkerna med skog. Lärkträd var det trädslag som trivdes bäst.

Anlagd badsjö och fornminnen

S A Hedlund anlade under sin tid Slätta Damm, genom att dämna av en bäck som rann genom området. Idag simmar änder och knipor i dam- men, men när dammen var nyanlagd badade man här. Vid den västra sidan av Slätta Damm reser sig Bjurslättsberget. På toppen av detta finns rester ef- ter en gammal forntidsborg, som antas vara byggd på 500-talet eKr. På toppen av berget öster om Slätta Damm, i närheten av entrén finns resterna av en bronsåldersgrav.

Skogsbruket

Fram till slutet av 1800-talet var stora delar av Västkusten helt skoglöst, eftersom skogarna hade skövlat under 1500-1600-talen. Bete av får, kor och getter förhindrade att skog växte upp. Många små torp dök upp under 1700-1800-talen. De sista gårdarna lämnades under 1960-talet. Efter att mar- ken slutat brukas eller betas började markerna att växa igen med bl. a. asp och björk. Man började även plantera skog under 1900-talet.

Ljunghedar

På hållarna här i Hisingsparken växer ljung, som gav viktigt bete till boskap året runt här vid kus- ten. Förr brände man ljunghedarna, så att inte ljungplantan skulle bli förvedad och omöjlig för boskapen att beta. Idag är den mesta av ljungen i området förvedad. På hållarna växer mossor som raggmossa. I de vegetationsfyllda sprickorna finns förutom ljung, även inslag av väggmossa samt ren- lavar.

Hisingsparkens naturtyper

Idag innehåller Hisingsparken de flesta västsven- ska naturtyper, med undantag för bl. a. rika lövsko- gar. Granbestånd av olika storlek finns i dalgångar och sluttningar. Dominerande växtslag i området är fattiga och torra hållmarks- och tallskogstyper. Den

ädellovskog som dominerar är i form av hedekskog. En del bokskogsbestånd finns dock också; dels vid Slätta Damm, i backen upp mot Gunnestorps mosse och dels i området mellan Gunnestorps och Kättilsröds lantgård.

Gunnestorps Mosse

Gunnestorps Mosse är en blandning av sjö, kärr och mosse. Här finns insjöväxter som vass, säv, kավeldun och näckrosor tillsammans med moss- och kärrväxter som tranbär, sileshår, ängsull, tuvull, mm. Kring Gunnestorps mosse finns fuktängsområden, som tidigare tjänade som betesmarker. Norr om mossen finns ruinerna efter Mosstorpet kvar. Över berget slingrar sig stengårdsgårdar, som tidigare avgränsade åker- och ängsmark. Dessa är idag bevuxna med asp och björk. Markerna kring torpet tillhörde förr Grimbo gård, vars stora pampiga byggnad kan skönjas från Tuvevägen. Öster om Gunnestorps mosse, ner till Tuvevägen, finns ett stråk av ängar och lövskog. Här finns rester av en skalgrusbank. Här har man hittat kalkgynnade växter, som brudbröd och ängshavre.

Området mellan Kättilsröd och Klare Mosse består till stor del av odlad mark. Här finns också en del fuktängar och ängslövskog dominerade av björk och asp. Lövskogen här är resultat av nedlagda åker- och ängsmarker. Vid Klare mosse finns

många fåglar, exempelvis häger och hit är grodor och paddor knutna.

Kättilsröds 4H-gård

I norra delen av parken ligger Kättilsröds gård, som drivs i 4H-regi. På ängarna omkring betar kor och hästar. Här finns också får, grisar, höns och kani-ner. Många skolor kommer hit för att umgås med djuren och för att hjälpa till med olika sysslor.

Hisingsparken är även ett idrottsinfluerat område. Vid Tuvevallen finns bollplaner, en ishall och klubbstugor. En bit in i skogen ligger ett välbesökt Naturrum med grillplats och vindsydd. Vid Grimbo, nära Tuvevägen finns anläggningar för bangolf, bågskytte, m.m.

Källor

Ljunghedar – historia, ekologi och arter
J. Stenström & N. Forshed, 2004

Upptäck Hisingsparken
Fritid Göteborg

Hisingsparken
Park- och naturförvaltningen

Litteraturtips

Svenska naturbetesmarker – historia och ekologi

U. Ekstam & N. Forshed

Naturvårdsverket förlag, 2000

*Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd
i kulturlandskapet*

O. Höjer & S. Hultengren: Naturvårdsverket

Ängens blommor

P. Holberg & A. Rapp: Prisma, 2005

Första fågelboken

Lars Klinting: Rabén & Sjögren

Första insektsboken

Lars Klinting: Rabén & Sjögren

Först trädboken

Lars Klinting: Rabén & Sjögren

Smådjur i skogen

L-H Olsén: Prisma, 1999

Djurspår

T. Fonstad: Nordstedts, 2006

Myror i brallan

H. Skogar, U. Östman & B. Bergenholtz

Rabén & Sjögren, 2001

Webbsidetips

www.stadsmuseum.goteborg.se

Göteborgs Stadsmuseum- Här kan du få information om kultur- och fornminnen.

www.gnm.se

Göteborgs Naturhistoriska museum- Här kan du få information om djur & natur, samt geologiska ämnen.

www.artdata.slu.se

Artdatabanken, Sveriges Lantbruksuniversitet

Faktablad på www.goteborg.se/naturen

Fördjupa dig i ämnen som rör Hisingsparken

Bryn

Glänta

Våtmark

Stengårdsgård

Hassel

Högstubbar

Vindfälld skog

Kräddjur

Bokskog

Sälg

Ädellövskog

Ljunghed

Hällmark

Groddjur